

BẢNG HỆ THỐNG CÁC TÁC PHẨM THƠ HIỆN ĐẠI VIỆT NAM

STT	TÁC PHẨM	HOÀN CẢNH SÁNG TÁC	THỂ THO PTBĐ	NỘI DUNG	NGHỆ THUẬT
1	Đồng chí <i>Chính Hữu</i>	- Được viết đầu năm 1948, sau khi tác giả tham gia chiến dịch Việt Bắc (thu đông 1947). - Bài thơ rút từ tập “<i>Đầu súng trăng treo</i>” (1966)	- Tự do - Biểu cảm, tự sự, miêu tả	- Tình đồng chí của những người lính dựa trên cơ sở cùng chung cảnh ngộ và lí tưởng chiến đấu được thể hiện thật tự nhiên, bình dị mà sâu sắc trong mọi hoàn cảnh, góp phần quan trọng tạo nên sức mạnh và vẻ đẹp tinh thần của người lính cách mạng. - Hình tượng người lính cách mạng và sự gắn bó keo sơn của họ tạo thành sức mạnh và vẻ đẹp tinh thần của anh bộ đội cụ Hồ.	- Chi tiết, hình ảnh, ngôn ngữ, giản dị, chân thực, cô đọng, giàu sức biểu cảm. - Hình ảnh thơ sáng tạo vừa hiện thực vừa lãng mạn: “<i>đầu súng trăng treo</i>”
2	Bài thơ về tiểu đội xe không kính <i>Phạm Tiến Duật</i>	- Viết năm 1969 khi cuộc kháng chiến chống Mỹ đang trong gian đoạn vô cùng ác liệt trên tuyến đường Trường Sơn. - Bài thơ rút từ tập “<i>Vàng trắng quàng lửa</i>”	- Kết hợp thể thơ 7 chữ và thể tám chữ - Biểu cảm, tự sự, miêu tả	- Bài thơ khắc họa một hình ảnh độc đáo: những chiếc xe không có kính. - Qua đó khắc họa nổi bật hình ảnh những người lính lái xe Trường Sơn với tư thế hiên ngang, tinh thần lạc quan, dũng cảm, bất chấp khó khăn nguy hiểm và ý chí chiến đấu giải phóng Miền Nam	- Tứ thơ độc đáo: những chiếc xe không kính - Giàu chất liệu hiện thực chiến trường. - Ngôn ngữ, giọng điệu mang nét riêng tự nhiên, khỏe khoắn, vui tếu có chút ngang tàng; lời thơ gần với lời văn xuôi, lời nói thường ngày.

3	Đoàn thuyền đánh cá Huy Cận	- Bài thơ được sáng tác năm 1958, trong chuyến đi thực tế dài ngày ở vùng mỏ Quảng Ninh của nhà thơ Huy Cận. - Bài thơ được rút trong tập “<i>Trời mỗi ngày lại sáng</i>”	- Thơ 7 chữ -Biểu cảm, miêu tả	- Bài thơ là sự kết hợp hài hoà giữa cảm hứng về thiên nhiên vũ trụ và cảm hứng về lao động và cuộc sống mới. - Qua đó, bộc lộ niềm vui, niềm tự hào của con người lao động được làm chủ thiên nhiên và làm chủ cuộc sống của mình.	-Nhiều hình ảnh thơ đẹp, tráng lệ. - Sáng tạo hình ảnh thơ bằng liên tưởng, tưởng tượng phong phú, độc đáo. - Âm hưởng khoẻ khoắn, hào hùng, lạc quan.
4	Bếp lửa Bằng Việt	- Được viết năm 1963, khi tác giả đang là sinh viên học ngành Luật ở nước ngoài (Liên Xô cũ). - Bài thơ được đưa vào tập “<i>Hương cây- Bếp lửa</i>” (1968) tập thơ đầu tay của Bằng Việt- Lưu Quang Vũ.	- Kết hợp 7 chữ và 8 chữ - Biểu cảm, miêu tả, tự sự, nghị luận.	Qua hồi tưởng và suy ngẫm của người cháu đã trưởng thành, bài thơ đã gợi lại những kỉ niệm đầy xúc động về người bà và tình bà cháu đồng thời thể hiện lòng kính yêu trân trọng và biết ơn của người cháu đối với bà và cũng là đối với gia đình, quê hương, đất nước.	- Kết hợp giữa biểu cảm với miêu tả, tự sự và bình luận. - Hình ảnh thơ sáng tạo, giàu ý nghĩa biểu tượng: bếp lửa gắn liền với hình ảnh người bà, làm điểm tựa để khơi gợi mọi kỉ niệm, cảm xúc và suy nghĩ về bà và tình bà cháu.
5	Ánh Trăng Nguyễn Duy	- Được viết năm 1978 (3 năm sau ngày giải phóng hoàn toàn Miền Nam, thống nhất đất nước, tại TP HCM)	-Thơ 5 chữ - Biểu cảm, tự sự, miêu tả	- Bài thơ là lời nhắc nhở về những năm tháng gian lao đã qua của cuộc đời người lính gắn bó với thiên nhiên, đất nước, bình dị, hiền hậu. - Từ đó, gợi nhắc người đọc thái độ	- Giọng điệu tâm tình tự nhiên, hình ảnh giàu tính biểu cảm.

		- Được đưa vào tập thơ thơ “ <i>Ánh trăng</i> ” được trao giải A của hội nhà văn VN năm 1984)		sống “uông nước nhớ nguồn”, ân nghĩa thủy chung cùng quá khứ.	- Bài thơ Kết hợp giữa yếu tố trữ tình và tự sự.
6	Mùa xuân nho nhỏ <i>Thanh Hải</i>	- Được viết vào tháng 11/1980, khi tác giả đang nằm trên giường bệnh không bao lâu trước khi nhà thơ qua đời. - Tác phẩm được in trong tập thơ “ <i>Thơ Việt Nam (1945- 1985)</i> ”	- Thơ 5 chữ - Biểu cảm, miêu tả.	- Cảm xúc trước mùa xuân của thiên nhiên và đất nước - Là tiếng lòng tha thiết yêu mến và gắn bó với đất nước, với cuộc đời, thể hiện ước nguyện chân thành của nhà thơ được công hiến cho đất nước, góp mùa xuân nhỏ của đời mình vào mùa xuân lớn của dân tộc.	- Thể thơ 5 chữ có nhạc điệu trong sáng, tha thiết, gần gũi với dân ca - Hình ảnh đẹp giản dị, những so sánh ẩn dụ sáng tạo.
7	Viếng lăng Bác <i>Viễn Phương</i>	- Năm 1976, sau khi cuộc kháng chiến chống Mỹ kết thúc thắng lợi, đất nước thống nhất, lăng Chủ tịch Hồ Chí Minh cũng vừa khánh thành, Viễn Phương ra thăm miền Bắc, vào lăng viếng Bác Hồ. - Bài thơ “Viếng lăng Bác” được sáng tác trong dịp đó và in	- Thơ 8 chữ - Biểu cảm, miêu tả	Bài thơ thể hiện Niềm xúc động thành kính, thiêng liêng, lòng biết ơn, tự hào pha lẫn đau xót của tác giả khi vào lăng viếng Bác	- Giọng điệu trang trọng và thiết tha - Nhiều hình ảnh ẩn dụ đẹp và gợi cảm - Ngôn ngữ bình dị, cô đúc.

		trong tập thơ “ <i>Như mây mùa xuân</i> ” (1978)			
8	Sang thu Hữu Thỉnh	-Viết vào năm 1977, được in lần đầu trên báo Văn nghệ, sau được in trong tập thơ “ <i>Từ chiến hào đến thành phố</i> ”	- Thơ 5 chữ - Biểu cảm, miêu tả.	Bài thơ gợi lại sự biến chuyển của thiên nhiên lúc giao mùa từ hạ sang thu qua sự cảm nhận tinh tế của nhà thơ	- Hình ảnh thiên nhiên được gợi tả bằng nhiều cảm giác tinh nhạy - Ngôn ngữ chính xác, gợi cảm.
9	Nói với con Y Phương	- Sau 1975. - In trong tập thơ “Việt Nam 1945- 1985”	- Tự do - Biểu cảm, miêu tả	- Bằng lời trò chuyện với con, bài thơ thể hiện tình cảm gia đình ấm cúng, ca ngợi truyền thống cần cù, sức sống mạnh mẽ của quê hương và dân tộc mình. - Bài thơ giúp ta hiểu thêm về sức sống và vẻ đẹp tâm hồn của một dân tộc miền núi, gợi nhắc tình cảm gắn bó với truyền thống , với quê hương và ý chí vươn lên trong cuộc sống.	Cách nói giàu hình ảnh, vừa cụ thể, gợi cảm, vừa gợi ý nghĩa sâu xa.

BẢNG THỐNG KÊ CÁC TÁC PHẨM TRUYỆN HIỆN ĐẠI VIỆT NAM

STT	TÁC PHẨM	THỂ LOẠI PTBĐ	HOÀN CẢNH SÁNG TÁC	NỘI DUNG	NGHỆ THUẬT
1	Làng- Kim Lân	- Truyện ngắn - Tự sự, miêu tả, biểu cảm	- Năm 1948. Thời kì đầu của cuộc kháng chiến chống thực dân Pháp. - Tác phẩm được rút từ tập truyện cùng tên của Kim Lân	Qua tâm trạng đau xót, tủi hổ của ông Hai ở nơi tản cư khi nghe tin đồn làng mình theo giặc, truyện thể hiện tình yêu làng quê sâu sắc thống nhất với lòng yêu nước và tinh thần kháng chiến của người nông dân.	Xây dựng cốt truyện tâm lí, tình huống truyện đặc sắc; miêu tả tâm lí nhân vật sâu sắc, tinh tế. - Ngôn ngữ nhân vật sinh động, giàu tính khẩu ngữ, thể hiện cá tính của nhân vật - Cách trần thuật linh hoạt, tự nhiên.
2	Lặng lẽ Sa Pa- Nguyễn Thành Long	- Truyện ngắn - Tự sự, miêu tả, biểu cảm, nghị luận.	- Sáng tác năm 1970, là kết quả của chuyến thực tế ở Lào Cai của tác giả, khi miền Bắc tiến lên xây dựng CNXH, xây dựng cuộc sống mới. Rút từ tập truyện “ <i>Giữa trong xanh</i> ” (1972).	- Cuộc gặp gỡ tình cờ của ông họa sĩ, cô kĩ sư mới ra trường với người thanh niên làm việc một mình tại trạm khí tượng trên núi cao Sa Pa. - Qua đó, truyện ca ngợi những người lao động thầm lặng, có cách sống đẹp, cống hiến sức mình cho đất nước.	-Truyện xây dựng tình huống hợp lí, cách kể chuyện hợp lí, tự nhiên -Miêu tả nhân vật từ nhiều điểm nhìn. - Ngôn ngữ chân thực giàu chất thơ và chất hoạ - Có sự kết hợp giữa tự sự, trữ tình với bình luận.
	Chiếc lược ngà-	- Truyện ngắn. - Tự sự, miêu tả,	- Sáng tác năm 1966, khi tác giả đang hoạt động ở chiến	- Câu chuyện éo le và cảm động về tình cảm của hai cha	Nghệ thuật miêu tả tâm lí, tính cách nhân vật, đặc biệt

3	Nguyễn Quang Sáng	biểu cảm, nghị luận.	trường Nam Bộ, tác phẩm được đưa vào tập truyện cùng tên. - Tác phẩm được rút từ truyện ngắn cùng tên của Tác giả.	con: ông Sáu và bé Thu trong lần ông về thăm nhà và ở khu căn cứ. - Qua đó truyện ca ngợi tình cha con thắm thiết trong hoàn cảnh chiến tranh.	là nhân vật trẻ em - Xây dựng tình huống truyện bất ngờ mà tự nhiên.
4	Những ngôi sao xa xôi Lê Minh Khuê	- Truyện ngắn. - Tự sự, miêu tả, biểu cảm.	- Sáng tác năm 1971, khi cuộc kháng chiến chống Mỹ của dân tộc đang diễn ra ác liệt trên tuyến đường TS. - Tác phẩm được in trong tập truyện ngắn của Lê Minh Khuê, NXB Kim Đồng, Hà Nội 2001.	- Cuộc sống chiến đấu của 3 cô gái TNXP trên một cao điểm ở tuyến đường Trường Sơn trong những năm chiến tranh chống Mỹ cứu nước. - Truyện làm nổi bật tâm hồn trong sáng, giàu mơ mộng, tinh thần dũng cảm, cuộc sống chiến đấu đầy gian khổ, hi sinh nhưng rất hồn nhiên lạc quan của họ.	Sử dụng vai kể là nhân vật chính - Cách kể chuyện tự nhiên, ngôn ngữ sinh động trẻ trung - Nghệ thuật miêu tả tâm lí nhân vật sắc tinh tế, sắc sảo.